

en iyisini mi
soruyorsunuz?
ZENNUBE
ŞARAPLARI

TOPLUM

Alinteri, Göznuru, El emeğinin Savunucusu

Gaziantep'in
YILLANMIŞ
BURÇ
ŞARAPLARI

Yıl: 2 Sayı: 63

P.K. 47

Gaziantep

Haftalık solcu gazete

4 Ağustos 1965

çarşamba günleri çıkar

25 kuruş

Ne Amerikan peyki, ne de Sovyet peyki
olmalı. Türkiye toplumcuları bağımsızdır

Solcular seçim yoluyla düzeni değiştirecek

Anayasa çiğnenirse demokratik yol kapanabilir...

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın 31 Temmuz tarihli «Milliyet» gazetesinde özel bir demeci çıkmıştır. Aybar'ın demecini önemli gördüğümüz için yayımlıyoruz:

— TIP'in istediği nedir?

Aybar bu soruyu cevaplandırırken Osmanlı çevrindaki merkezi cerebeycilik sistemini inceliyor ve köklü bir değişme olmadıkça ileri sürüyor. Diyor ki:

Atatürk, kurtuluş savaşından sonra iktisadi bir bağımsızlık üzerine oturtulmuş siyasi bağımsızlığın elden geçebileceğini belirtmiştir. Bu söz 45 yıl sonra bütün gerçekliği ile karşımızdadır.

Atatürk devrimleri ekonomik ve sosyal yapıya nüfuz edememiştir. 45 yıl sonra memleketimizde yine toprak ağaları varlar ve eskiden daha güçlüdürler. Yine 45 yıl sonra aracı, kapkaççı ve kökü dışarda bir ticaret ve sermaye çevresi vardır. Bu da Osmanlı İmparatorluğu devrinden daha güçlüdür. 45 yıl sonra bağımsızlık bakımından düşüğümüz durum çıkmaz bir yolun içinde olduğumuzu göstermektedir. İşte TIP'in amacı bu çıkmazdan kurtarmaktır Türkiyeyi.

İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde okuyan Gaziantep'li gençler, önümüzdeki cumartesi günü saat 16'da Lise toplantı salonunda «az gelişmiş ülkelerde kalkınma yolları» konulu bir açık oturum düzenlemişlerdir.

— Bu nasıl olacak?

— Geri kalmış toplumlar için kurtuluş ve kalkınma yolunun nasıl bir yöntemde olduğu bitim adamları tarafından ortaya konmuştur. Geri ülkelerin kapitalist yoldan kalkınmayacakları artık ilmi bir gerçek niteliğindedir. Kalkınmayı sağlayacak yol, toplumculuğun temelini hazırlayan bir sistemde gerçekleştirilebilir. Bu sistem şudur:

1 — Toprak reformunu gerçekleştirmek, böylelikle toprak ağalarının siyasi ve iktisadi nüfuzunu bertaraf etmek,

2 — Dış ticaret, bankacılık ve sigortayı millileştirmek, bu suretle komprador burjuvazinin, yerli ve yabancı menfaatlerin memleketin can damarlarını ellerinde buldurma imkânını kaldırmak,

3 — Planlı ve Devlet eliyle sanayileşmek. Böylece milli ekonominin kilit taşı sanayilerini devlet eliyle kurup, devlet eliyle işletmek.

Herşey bağımsız bir dış politikaya dayanmaktadır. Dış politika bağımsızlığı olduğu sürece, bu düşünceler kâğıtta kalmaya mahkûmdur.

Bağımsız bir dış politika bizi bağımlı hale getiren siyasi ve iktisadi anlaşmaların değişmesiyle gerçekleştirilebilir. Bugün için bizi bağımlı hale düşüren siyasi ve iktisadi anlaşmalar vardır:

1 — AMERKA İLE İKİLİ ANLAŞMA: Topraklarımızı yabancı üslerin kurulmasını ve kazai mürakabe hakkımızın kaldırılması öngören bu anlaşma egemenlik haklarımızı türlü noktalardan aykırıdır.

2 — 1948'DE YAPILAN KARŞILIKLI İKTİSADİ ANLAŞMA: Devletçilik politikasının sınırlandırılması, özel teşebbüs karşısına devlet tekelinin çıkarılmasının önlenmesine yol açan bu anlaşma, mali ve ekonomik haklarımızı aykırıdır. Bu anlaşma siyasi bir sonuç doğurmuş, yapılan yardımlarla beslenen belirli çevrelerin gücünü politikaya hakim olmasını sağlamıştır.

3 — NATO: Esasen ortaktan arasında tartışma konusu haline gelen bu anlaşma, Kıbrıs bahrani sırasında

NATO'nun milli menfaatlerimizi her bakımdan koruyan bir sistem olmadığını ortaya koydu. Bizim Nato konusunda şimdiden verilmiş kesin bir kararımız yoktur. Ancak Nato içindeki durumun gözden geçirilmesi ve Türkiye'yi bağımsız bir devlet olmaktan uzaklaştıracak hususlara karşı tedbir alınması gerektiğine inanıyoruz. Üçüncü dünya devletleriyle dayanışma halinde bulunacak bir Türkiye'nin milli menfaatlerimize uygun seçeceği kanaatindeyiz.

(Devamı 3 de)

YAŞASIN DEMOKRATİ

9 uncu SORUŞTURMA

Muzaffer Karan'ın gazetesinin 58 inci sayısında

çıkan demecinde birliktiş «suç» gördü

Gazetenin hakkında on gün içinde dokuzuncu soruşturma da açılmıştır. Bilindiği gibi daha önce yedi şiir ile bir yazıdan dolayı soruşturma açılmış ve gazetesinin Tür Ceza Kanununun 142 inci maddesine muhalefet gösterdiği iddia edilmişti.

Geçtiğimiz cuma günü de, İstanbul'dan gelen üç kişilik birliktiş raporuna dayanarak 58 inci sayıda çıkan Millî Birlik Komitesi üyesi emekli yarıbay MUZAFFER KARAN'ın «Devlet idaresi halkı temsil etmiyor» başlıklı demecinden dolayı gene 142 inci maddeye muhalefetten soruşturma açılmıştır.

(Devamı 4 de)

Açıklama

Geçen haftaki TOPLUM'da eski sorumlu müdürümüzün istifa ettiğine dair haberle ilgili olarak sorumlu müdür şu açıklamayı yapmıştır:

(Devamı 4 de)

Enerji Bakanının gelişini dolayısıyla halk sömürüdü...

Petrol konusunda yaptığı konuşmalarla yabancı şirketlerin savunucusu ve hattâ avukatı olduğunu ispatlayan AP'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut'un Gaziantep'e gelişini halkın sömürülmesine yol açtı.

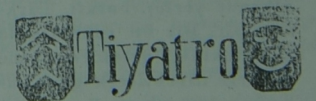
«Tetikik gezisi» bahanesiyle devletten yolluk alıp Gaziantep'e gelen AP'li Bakan Vali'yi ziyaret ettikten sonra derhal AP il merkezine gitti ve parti içi meseleler üzerine (Devamı 4 de)

Güce köyünde 56 köylü TIP'e girdi

Yeni adıyla Akkurt, eski adıyla Güce köyünden 56 köylü pazar günü TIP'e kaydolmuşlardır. Pazar günü bir kamyonla TIP il merkezine (Devamı 4 de)

Cemil

OĞUZ

Buzlar Çözülmeden

Gerçekçi yazar Cevat Fehmi Başkurt'un bu eserini «Ankara-Gaziantep Yüksek Öğrenim Gençliği ve Gaziantep Gençlik Tiyatrosu» geçtiğimiz cumartesi gecesi oynadılar. Her şeyden önce böyle toplumsal ve değerli bir eseri seçmekteki davranışlarından dolayı genç arkadaşları candan tebrik etmemiz gerekir.

Eser baştan sona değin sayısız ilçelerimizin gerçek yönünü güçlü bir şekilde yansıtıyor. Tahrirat kâtibi (M. Ay) tüm resmi dairelerde bulabileceğiniz «Evet efendim» ci bir dar gelirli memur. Geleceklere bağlı kalmayı istiyor başlangıçta. Ama ihtilâl adamı genç kay- (Devamı 4 de)

MESNEVİ'DEN

Sağısından solcusuna, Atatürkçüsünden Nurusuna, Osmanından Süleymana kadar herkes ağzını her açmada: «Atatürkün yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlık düzeyine varacağız, halkımızı mutlu kılacağız...» demekte de başka bir şey dememekte.

Her kimden duyarsam bu sözleri Mesnevi'deki şu kıssa gelir usuma: Eski zamanda adamın biri sırtına bir aslan resmi dövdürmek ister. O zamanlar bu işi hamanda yapılarmış. Adam hamama gider. Varır dövdüğünün önüne yatar sırtüstü: «Yap bakalım şu sırtıma bir aslan resmil» der. Dövdüğünün ilk iğneyi batırması üzerine birdenbire dönerek: «Neresinden başladın aslanın? diye sorar. Usta: «Kuyruğundan!», «Canım acıyor, bırak kuyruğunu başka yerinden başla, kuyruksuz olsun!» Usta: «Aslanın başını yapmaya başlar-başlamaz «dar!» der alttaki «neresinden başladın?» Usta: «Kulağından.» der. «Bırak kulağını başka yerinden başla, kulaksız olsun.» Usta bu kez aslanın ayaklarını yapmaya başlar. Adam yine dayanamaz «dur, neresinden başladın yine?» Usta: «Ayaklarından!» der. «Bırak ayaklarını başka yerinden başla, ayaksız olsun!»... Hikâye böylece sürüp gider. Mevlâna ise bu kıssadan çok hisse çıkararak çok şeyler söyler anlıyana.

«Atatürkün yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlığa varacağız, halkımızı mutlu kılacağız» diyen yöneticilerimiz: Atatürk yolundan mı gideceksin ağıt düzmekle, övgü yazmakla, anit dikmekle olmaz. Cesur ve atılgan olacaksın, dersin şimdi ortam elverişli değil, derler; Çağdaş uygarlığa mı varacaksın, çağdaş uygarlığın düşünce ve davranışını, bilim ve teknolojisini alacaksın, dersin düşünce ve davranışını bizi dinden imandan çıkarır biz yalnız bilim ve teknolojisini alacağız, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun, bunun yolu kişilik sahibi bir polika izlemektir, dersin aman canım acı kişiliksiz olsun, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun bunun yolu Anayasamızı eksiksiz, tastamam, uygulamaktır, dersin aman canım birdenbire olmaz yavaş yavaş olsun, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun, bunun yolu 29 buçuk milyonu 500 bin kişiye soydurmamak, sömürmemek, dersin o zaman mutlu azınlığı küstürürüz, olmaz, derler. Halkımızı mutlu kılmak mı istiyorsun, bunun yolu çok kazananan çok, az kazananan az vergi almak, dersin özel teşebbüs küstürürüz, iyi olmaz hem az kazananan çok; çok kazananan az vergi almakla daha ça-

(Devamı 3 de)

Sosyalizm kurtuluş demektir

Bu halkın çilesini, yıllardır çektiğini düşünüyorum da yeryüzünün en bahtsız insanları bu yurta oturuyor. Yıllarca iyi bir gün görmemiş halkımız. Hep ezilmiş, sömürülmüş, aldatılmış. Ve bu düzene çıkmıpta bir dur diyen olmamış. Bizim halkımız yaşamaya en layık halk dememişler, bizim halkımız sürünmeye ve bizlerde başlarında yaşamaya layık diye tutturup bu düzeni sürdürüp gitmişler. Ve bugün de böyle bir düzenin son perdesini hâlâ yaşıyoruz. Her seçimde büyük vaatlerle halk aldatılmış; yapacağız, edeceğiz kalkındıracağız denilmiş. Halk büyük umutlarla oyunu kullanmış ama sonuç gelmemiş. Sürüye kurt geldi diye köyü ayağa kaldıran çobanın sonunda ayvayı yemesi gibi bizim gözü açık çobanlarımız da ayvayı yemelerinin sırası işte şimdi gelmiş bulunuyor. Halkımız artık nede olsa eskisi gibi değildir. Şimdi sormalıdır yıllarca kendisini avutanlara: «Hani noldu ben yıllarca önce huzura kavuşacaktım. Şimdiyse gene aynı. Ne topırağım var, ne belli başlı geçimim. Bunca yardımlar, bunca kazançlar ne oluyor, hesabını verin, demelidir. İşte o zaman ayvayı tam yiyecektir bizim kurt politikacılar ve bir daha da halkın yanına uğramaya yüz bulamayacaklardır.

Bu seçimlere büyük umutlar bağlıyoruz. Bu bir kurtuluş seçimidir. Yurdumuzu kapitalistlerin elinden kurtarma, bağımsızlığımızı kazanma savaşıdır. Amerikalıya sen git kendi ülkende yerleş, burası Türklereindir. Biz bu topraklarda kan döktük, gerekirse gene dökeriz diyebilecek gücü kazanma savaşıdır. Bu başarı ve zafer toplumcularındır. Çünkü yıllarca gıçlarını sandalyeye yapıştıranları denemiş bizim halkımız. Şimdi kendi sorunlarına eğilen, emeği savunan gerçek aydınların peşine takılmıştır. Geçte olsa insana değer veren, çoğunluğun mutluluğunu sağlayacak siyasi örgütümüzü kazanmaktadır. Bir aylık izinimizi halkın içinde gezerek, çalışarak geçirdik. Umduğumuz gelişme, kaynaşma halkta çok fazlasıyla var. Bolu köylerinden birin-

de köylülerle ağaç altında oturuyorduk. Söz partilerden açıldı. Biraz konuştum köylülere. Bana İşçi Partisinin ne âleme olduğunu sordular. İzah ettim. «Beğ.. dediler, ona gomülüs diyorla.» Daha ben başlamadan başkası söze başladı: «Ben düşünüyomku bi çocuğ bi çocuğla dövüşürse alta giden ötekine orospu evladı der demi, iyi emme onun anası: orosbu mu bağalım, gız diği için söylüyor tabii. Bizim öğretmen anladıy İşçi Partisi hep dobra dobur dermiş her şeyi, para yiyelelerin yüzüne vurmuş. Demekki onun için dövülen çocuğun dediği gibi bu iş» diyerek uzun uzun konuştu. Köylünün demek istediği kimin çıkarına dokunursan o öç almak için aslı olmanın iftiralari dahi yapar. Köylü bu durumu anlamıştır. Kapkaççıların kötü dediğine o bugün iyi demektir. İşte bu kurtuluşun başlangıcı. Oradaki sevincimi anlatamam. Ve söyledimde köylülere. En az hepiniz bu vatandaş kadar düşündüğünüzde, her söylenene inanmadığınızda kendi kendinizi kurtaracaksınız diye.

Gene bir başka gün Ankara'ya gidiyorum. Karabük'ten gelen bir işçinin yanına bindim. İlk anda okur yazar hissini bile vermiyor adama. Fakat ö-

nünde iki gazete duruyordu kıvrık. Mücade isteyip aldım elime. Merak ettim tabii. Cumhuriyet ve Akşam'dı. Sizin mi dedim. «Evet» dedi. Okumak için almış Rastgele alıp almadığını sordum. Devamlı alıp okuduğunu söyledi. İyi ama Çetin Altan'la İlhan Selçuk'u okumak tehlikelidir, deyince işçi parladı. «Ne demek efendim, onlar gerçekten doğru olanları yazıyorlar. Ben ve arkadaşlar hep okuyoruz. Mertçe, erkekçe yazıyor tüm yolsuzlukları» gibilerden konuştu. Ve Ankara'ya dek anlattık adamla.

× × ×

Sizin sırasında rasladığım bu gerçek insanlar sayesinde başkentte toplumsuluğu sermaye olarak kullanan basın ağalarının beni üzmesine de aldırmadım. Çünkü bir kere daha inandımki kurtuluş halk herşeyi anladıkça belli olacak. Ak koyun kara koyun, bukaletmunlar hep o zaman ayrılacak. Kim ne derse desin, geçim sıkıntısı çeken, yarınana güven duymayan insanlar sosyalizmin yararlarını anlamaya başlamışlardır. Biz gene bütün gücümüzle devam edelim halka gerçekleri bir bir sıralamaya. Çünkü o bizi anlıyor. Onun bizi anlaması, sosyalizmi anlaması demektir. Türkiye'de gerçekleştirecek bu savaş gerçek kurtuluş demektir. Hele biraz daha yürüelim dikenli yollarda.

Abonelerimize

Mektup göndererek abonelerini yenilemelerini istediğimiz okurlarımıza zor durumda olduğumuzu tekrar önemle hatırlatırız.

TOPLUM

Bir eyde yemek yerken ev sahibi tabaklarını ve yemeğini nasıl bulduğumu sor-

«Çok güzel» dedim. «Gönül isterdi ki bu durum bizim köye, Anadolu'nun bütün köylerine götürülmüş olsun. Köylülerimiz de böyle güzel yaşayabilsinler.»

Ev sahibine yakınlığı olan birisi fırladı hemen ve:

«İyi ama bu senin dediğin sosyalistliktir» deyiverdi.

Şimdi buyurun, ne dersiniz bu bilinç-

SOYLEŞİ

Rifat Murat

Konu halktır

siz söze? Yahu konu halkın kalkındırılması, halkın daha güzel bir yaşantı düzeyine getirilmesidir. Üstelik insancıl herkesin söylebileceği bir sözdür benim söylediğim. Toplumculuk düşmanı olan bu adam, toplumcuların daha insancıl olduğunu bilmeden, düşüncelerinin tersine olarak böylece açığa vururken ben içimden onun bi-

linçsizliğine gülüyordum: O benim toplumcuların daha insancıl olduğunu; anlatmama meydan bırakmadan istediklerini söylüyordu çünkü: Toplumculuk «acıma» temeline dayanan bir öğreti de değildir üstelik. Yalnız topluncu düşmanı olduğu için, her ileri sürülen düşünceleri karalayabilmek özlemiyordu. Pek te

yanlış olmayan birşeyi, kapitalistlerin halk yanında olmadığını, bir kapitalist olarak gururla söylüyordu. Çelişmenin dipsizi diye buna derler işte. Birakalım bunu, konu halktır, halkı sevmektir. Kapitalistler her halkı düşüncüyü toplumcuların duyunca -kendileri düşünmezler ya- hemen karşısına çıkıyorlar bunun. Toplumcular:

«Halk okusun, emeğinin karşılığını tam olarak alsın, sömürülmesin, toprak reformu yapılsın» dedikçe kapitalistler ayağa fırlayıp tepiniyorlar. Halkı daha çok sevdiğini iddia edebilmek için bunun daha fazlasını istemeleri gerekirken bunların karşısına çıkıyorlar. Sadece bu teklif toplumculardan geldiği için yapıyorlar. Böyle bir tekliften yoksun oldukları gibi, kolay kolay da halkın yanında bulun-

Devamı 3 de

buk kalkınırız, derler. Kalkınmak mı istiyorsun, bunun yolu halkımızı üretime bilinçli olarak katmaktır, yurt yönetiminde söz ve karar sahibi yapmaktır, dersin o zaman halk uyanır çok şey ister, her işimize karışır, olmaz, derler. Petrol kanunlarını yeniden gözden geçirelim, dersin bu gasp olur, derler; Devlet Plân lama Teşkilâtının gösterdiği yoldan gidelim, dersin bu müesseses müesseses nizamı yıkıcı tedbirler ileri sürüyor, olmaz derler. Toprak reformu dersin komünistlik kokuyor olmaz, derler. Yabancı şirketlerin durumlarını gözden geçirelim dersin, ille bir ülkeye sömürge olmak gerekmiş gibi, Amerikan sömürgeciliğinden daha iyi, derler.

Anlıyacağımız «Atatürk yolundan gitmek, çağdaş uygarlığa ulaşmak, halkımızı mutlu kılmak için hangi yolu salık versen bir kolayını bulup sıy rılmasını bilirler. Hele bir parçada düşüncelerini belirtmeye kalkarsan bu kez de sana komünisttir, dinsizdir, masondur derler.

Sözün kıtası: Kuyruk-suz, kulaksız, ayaksız, başsız, gövdesiz aslan dövdürmek isterler...

Bari, «Atatürk yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlığa varacağız, halkımızı mutlu kılacağız!» demiyelim. Çok, çok gülünç oluyoruz çünkü...

Aydın Yener

Konu halktır

(Başı 2 de)

mıyorlar. Çünkü düzenleri halkı sömürmek temelinde dayanıyor.

«Biz de halkı seviyoruz» derler kapalı kapılar ardında. Ama bir toplumcu ile karşı karşıya gelince -ne gariptir- halkın en uzağında oldukları ortaya çıkıyor. Sahte sevgileri yetmiyor aldatmak için.

Ana sorun halk için en güzelini bulmaktır. Bence kapitalistlerin bu bilinçsiz karşı çıkışları onların sahteliğinin belgesinden başka birşey değildir.

Yeni Ufuklar

Aylık düşünce, sanat dergisi
Posta kutusu 1034
Galata - İstanbul

UYANIŞ

A sırların sömürücülüğüne karşı bir direniş, bir direniş, bir dur deyiş var bugünün Türkiye'sinde. Tüm aydınlarla, tüm halkıyla şahlanan, haklarını, hukukunu elinden almaya çalışanlara karşı büyük bir direniş gösteren Türkiye. Yabancı petrol şirketlerine, satılmışlar tarafından sağlanan sömürücü imtiyazlara son vermek için tek bir vücut halinde birleşme yolunda olan Türkiye.

Bütün bunların karşısında kendi kişisel çıkarlarından başkasını düşünmeyen, düşünemiyen âcizlerin cılız sesi: «Petrollerin millileştirilmesi uygun değildir! Verdiğimiz söze aykırıdır!» Bu şahlanan bilinçlenen güc bu vızılıya sadece gülüyor. Biliyor ki, bu satılmış zavallılar büyük bir şaşkınlığın içinde ne söylediğini bilemiyor. Bu gerçekler belki çinde ne söylediğini bilemiyor. Bu gerçekler belki bir gün kafalarına dank edecek ama dileğimiz bunun geç olmaması, onların da gerçekleri görüp bu vatanın çocukları olduklarını hatırlamalarıdır.

Bu uyanışın ve şahlanışın tohumu Köy Enstitülerinin çevrelerine aydınlık saçtığı yıllarda atıldı. Kısa bir süre içinde yaptığı hamleler, köylerimizi kışatan mistik havayı parçalamış, onlara yeni bir çalışma gücü aşılamıştır. Köylü bu gücle etrafını Jaha başka görmeğe ve bazı nedenler üzerinde düşünmeğe başlamıştır. Köylünün bilinçlenmesini ve gerçekleri görmesini istemeyen köy ve kent ağaları bu toplumun yeşermesine aman vermediler. Tek kolimeyle kendi kişiliklerini ve renklerini ortaya koyan bu çıkarıcılar her güzele ve iyiye vurdukları o değişmez ve pis damgayı vurdular: KOMÜNİST!

Gerçekleri bu tek ve değişmez kişiliklerini gösterir damgayla yok edeceklerini sandılar. Ne derler bir söz vardır: Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Bu da böyle oldu. Gençlik ve ordunun önderliğinde halkın desteğiyle yayılan bu uyanış hareketi 27 Mayıs devrimi ile başladı.

Bütün sömürücüler birbir ortaya çıkarıldı. Halk bir silkinişle gerçekleri görmeğe ken-

dini idare edenlerin nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu anlamağa başladı. Millet senelerce kendini idare edenlerin bu denli bayağı oluşundan diğer uluslara karşı bir utanç duyuyor, onlardan, şerefiyle oynayanlardan nefret ediyordu. Yine bu iktidar devrinde halka aşılana Amerikan hayranlığı, bazı gerçeklerin açıklanmasına engel oldu. Halkın Amerikan dostluğuna inandırılmış olması, Amerikanın bize bir verip bin aldığı, bize tam anlamıyla «dost kazığı» attığı sözlenezdi. Çünkü halk Amerikan dostluğuna inanmıştı. Eğer bu halka aşılansaydı halk buna direnir: «Amerika dostumuz, müttfikimiz» derdi. Bu da çıkarıcılara, satılmışlara yarar, yeni rejimi de o pis, o değişmez «komünist damgasıyla damgalayıverirdi. Böylece de halkı rejime, daha doğrusu halkı, halka düşman edip Türkiye'yi de bir Vietnam, bir Dominik haline sokarlardı Amerika kapitalistler.

Türkiye'deki bu uyanış hareketini hızlandıran, güclendiren tek sebep var, o da Türk'ün dostunu düşmanını tanıması, herşeyden önce kendine, kendi öz gücüne güvenmenin gerekli olduğunu anlamasıdır. Bütün bu gerçeklerin kavranmasında İ-nönü hükümetinin Kıbrıs politikasında izlediği yol, mihenk taşı olmuştur. Kıbrıs olaylarının en kızgın günlerinde yapılmak istenen Türk müdahalesini Amerika'nın önlemesi efsanevi Amerikan dostluğunun da yıkılmasını hazırlamış, daha sonraki tutumu ise bu dostluğun sonu olmuştur. «Türk'e ancak Türkten fayda vardır.» gerçeği bir kere daha kafalara dank etmiştir.

İşte o zaman bütün gözler Anadoluya dönmüş, yıllarca sömürülen Anadolunun gerçekleri teker, teker belirmeye başlamıştır. Senelerce evvel ekilen bir tohum, bir ümit yeşermeye başlamış. Tüm aydınlarca, köyün ve köylünün tek ve tesirli eğitim kurumu olduğu kabul edilen Köy Enstitüleri gerçeği tekrar güclenmeğe başlamıştır.

Mehmet Ali Aybar'ın demeci

(Başı 1 de)

TIP'in devletçilik anlayışını daha açık bir şekilde izah edebilir misiniz? Meselâ tasarladığımız sistemde ekonominin kilit taşı durumunda olan sanayinin devlet eliyle kurulup işletilmesi gerektiğini belirttiniz. Bugün Türkiye'de bu nitelikteki sanayi esasen devlet elince değişimlidir? Sonra bu sistem içinde özel sektörün yeri nedir? Tüm devletleştirmeyi mi düşünüyorsunuz, yoksa bir çeşitlerini ekonomiyi mi?

Devlet Türkiye'de bugün temel sanayi müesseseleri devletin kontrolü altındadır. Ancak devletçilik anlayışının özünü değiştirmek lazımdır. Bugünkü devletçilik anlayışında özel sektörün lehine halkın sırlından işleyen bir nitelik var. Bu öz ancak halka dayananların iktidara gelmesiyle değiştirilebilir.

Devletçiliğin amacı, emekçi halkın daha iyi yaşaması bunun için de devletin ekonomiye gerekli müdahalelerde bulunmasıdır. Bu müdahale özel sektörü tamamen

bertaraf edecek bir müdahale değildir. Zira, böyle bir müdahale halk için zararlı olabilir. Meselâ tekstil sanayii, yerli sermayedarın elinde muhafaza edilebilir. Yatırım hedeflerinin plânda düzenlediği ölçüde olması şartıyla yenilebilir. Biz iktidara gelirse karma ekonomiyi daha uzun yıllar uyguluyacağız. Çünkü bunda halkın yararını görüyoruz. Ancak şu var ki bu karma ekonomide emekten yana devlet sektörü ağır basacak, düzenleyici ve yönetici rol devlet sektörüne ait olacaktır. Özel sektör ekonomimize yardımcı olduğu müddetçe yürür.

— TIP'in köklü dönüşümlerin gerçekleşmesi hakkındaki görüşü ve tutumu şudur: Halkımız 1946'dan bu yana oy hakkına namusu gibi sahip çıktı. Seçme hakkı artık Türk halkından geri alınmaz. Bir toplumunun herşeyden evvel bu gerçeği göz önünde tutması şarttır. Buna saygı göstermeden iktidara gelerseniz halkın kar-

şı koyması karşısında başa-

rikatsız kalırsınız. Dikkate alınması gereken bir husus da şudur: Türkiye sermaye birikimi bakımından zayıf, fakat emek gücü bakımından zengindir. Bu itibarla biz kalkınmamızı emek gücünü seferber etmek suretiyle gerçekleştirmek mecburiyetindeyiz. Bu gücü seferber edebilmek için halkın desteğini gönülden kazanmak lazımdır, zorla değil aldatma uzun zaman devam edemez. İktisadi durumumuz aldatmalara mâni hale geldi. Bugünkü sistemi muhafaza ederek iktisadi meseleler çözülemez. Çözülemezince de halkın gözü açıılır. Ve gözlerin açılacağı günler pek yakındır.

Seçim yolu ile demokratik düzende toplumculuğun başarıya ulaşacağına inanıyorum. Bazı şartlar bunu tersine çevirebilir. Anayasayı çiğnemeye kalkabilirler, demokratik rejimi işlemeze hale getirebilirler. Bu takdirde demokratik yol kapanabilir. Ancak ben dünya barışı teh-

likeye düşmedikçe Anayasanın değiştirilebileceğini ve böyle bir teşebbüse girişilebileceğini zannetmiyorum, 10 Ekim seçimleri Türkiye için bir dönem noktasıdır. Çünkü ilk defa olarak halk kendi temsilcilerinin Meclise girmesi için oy verecek. TIP'in meclise girecek bir avuç temsilcisi, partimizi her bakımdan millete taitacaktır. Ve 4 yıl içinde halk arasında bilinçlenme, uyanma hızla gerçekleşecek. TIP 1969'da mut laka başa geçecektir.»

— Bir avuç temsilciden kastınızı rakkamla ifade edebilir misiniz? Kaç milletvekili çıkarıyız umuyorsunuz? — TIP mahalli seçimlerde girdiği yerlerde oyların yüzde 3'ünü almıştı. O günden bu yana birçok yerlerde gelişmiştir. Buna rağmen mahalli seçimlerdeki durumu dikkate alarak yapacağımız bir hesap dahi TIP'in en az 13 milletvekili çıkaracağını göstermektedir.»

— Hakkımızda yapılan komünistlik, din ve aile düş-

(Sonu 4 de)

Buzlar Çözülmeden

makam (H. Özdemir)'in halktan yana davranışlarını gördükçe gerçeği görmeğe alışıyor.

Deli Çavuş (M. Bakkaloğlu), savaşlarda ma dalyalar almış, sonradan unutulmuş, kaderiyle başbaşa bırakılmış bir halk adamı. Genç kaymakam onun kaderini değiştiriyor. Doğru sözlülüğünü beğendiğinden yanına hademeliğe alıyor. Oyuncu çok başarılıydı.

H. Murat Ağa (Z. Uzel) bildiğiniz hacı tip lerinden biri. At eti, eşek eti, hastalıklı et, köylü bulgur demeyip halka, zerre değin utanç ve insaftan bile yoksun olarak yediyor. Sakal, doksandokuzluk tepsih çüppesinin itibarından faydalanıyor. Ama kaymakam'ın kendi dükkânından aldığı malzemelerle yaptırdığı yemeği zorla yiyince akla kararıyor.

Şeref Hakarar (M. Süzer) ilçenin bir numaralı diplomata denebilir. Dava vekili, arzuhalci, pulcu, sözüm ona halkın dert ortağı, bilgi geçinen bir kişi. Cebinde 20 muhtarın mühürünü taşıdığı kaymakam söyleyince Nizip'teki bir arzuhalci aklına geldi. O da Nizip'e bağlı tüm köylerin muhtarlık mührünü yaptırmış, gerektiğinde dilekçelere vuruyordu. Dedim ya, eser her yönüyle gerçekçi.

Hatice (Zekiye Uzel) halk içindeki sayısız dertli, dertli olduğu denli mert ve sevilen bir dul kalmış kadın. Nehirden taşıyıcılıkla para kazanmalarını engellediği için köprüyü dinamitliyor. Çaresizlik karşısında kaldığını söyleyince kaymakam serbest bırakıyor haklı olarak.

Halkın kanını emen asalak karaborsacılar (M. Süzer, M. Sığındı ve Z. Gökalp) suçlarını itiraf ediyorlar.

Sarı M. Ağa (H. Ercan) tipik bir ağa. Vali tanıdığını, toprakları yetmiş göbekten beri ailesininmiş komünist kaymakamı sonra attırır-mış... Kaymakam gereken cevabı veriyor ona da.

Afet (S. Yıldız), gerçekten kasabada bir âfet olan kadın. Eleman yetersizliğinden bir erkek oynuyor rolü. Buna rağmen çok başarılı. Çıkarına dokunulanlar tarafından Kaymakamı yoldan çıkarmaya gönderiliyor. Hatice bunu önceden haber verdiği için kaymakam kılığında girmiş Deli Çavuş bu oyuna kurban gidiyor. Yılanoğlu (N. Uzun), Çavuş'u öldürürken, Çavuş haklı olduğunu bilmenin rahatlığı içinde mertçe göğsünü kurşunlara geriyor.

Sonra her gerçekçi aydının başına gelen kaymakamında başına geliyor. İşinden ayrılıyor. Yerine Kaymakam Vekili (K. Altınay) atanıyor. Halk kaymakamı istiyor. Bağırıyor. Hatice'nin ısrarı ve Kaymakam vekilinin rızası ile halka görünüp onları susturuyor. Kaymakam vekili, kaymakamın deli olduğunu söyleyince Hatice «varsin deli olsun! Bugüne değin bizi akıllılar yönetti de ne oldu? Böyle fakir babası daha gelmemişti!» diye bağırıyor.

Kaymakam dilekçe vermeyi kaldırdığını, «kanun halkın insafsızca sömürülmesine göz yummak ise kanunu kaldırıyorum!» diye bağırduğunda seyirciler coşkunca alkışladılar. Ekrem Yüzbaşı (N. Çil) ve Jandarma K. (G. Ercan) ile birlikte tüm oyuncular kendi çaplarında başarılıydı.

Bize böyle eser seyrettirenleri tekrar candan tebrik eder, teşekkürlerimizi bildiririz.

TOPLU SÖZLEŞME İLANI

TOMİS Sendikası Gaziantep Bölgesi
Şube Başkanlığından

İlimizde kurulu Burç Şarapları ile Zennube Şarapları işverenleriyle toplu sözleşme yapılacağı ilân olunur.

Türkiye İşçi Partisi Van'ın Gevaş İlçesinde de kuruldu

Çeşitli alanda ağası, sömürücüsü bol Van ilinde de toplumculuk gelişmeye başlamıştı. Bu anlamda Van'ın Gevaş ilçesinde Türkiye İşçi Partisi kurulmuş ve yoksul emekçiler partiye üye kayıtlarını yaptırmışlardır.

Gevaş TİP örgütünün kurulması için Genel Merkezden kendisine yetki verilen Diyarbakır'lı TİP'lilerden doktor Tarık Ziya Ekinci'nin gayreti sonunda şu kişiler görevi kabul etmişlerdir.

Başkan Haydar Meşe (işçi), sekreter Nezir Hızarcı (işçi), sayman Ali Alan (bakkal), Lütfü Yaman ve Salih Bayar.

TİP KONGRESİ

İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi TİP kongresi önümüzdeki pazar günü saat 13'te yapılacak; konuşmacılar seçimlerin yaklaşması dolayısıyla yurt sorunlarına geniş şekilde eğileceklerdir.

AYBARIN DEMECİ

(Baş 3 de)

manlığı iddialarına ne dersiniz?

«Komünistlik isnadı her geçen gün gücünü kaybetmektedir. Saldırı ve it hamlar gelişmemize mâni olmamaktadır. Bugün baskılara rağmen 52 vilâyette partimizi kurmak rizikosunu göze alan vatandaşlar çıkmıştır. TİP bütün vatandaşları dini inançlarına saygılıdır. Çünkü insana saygılıdır. Hiçbir din çıkarıcı sınıflar ta rafından istismar edilmediği için sosyal kalkınmaya engel değildir. Hele Müslümanlık hiç değildir.»

Bugünkü aile düzenini değiştirmeyi, yok etmeyi aklımızın köşesinden geçirmiyoruz. Aile, sosyal gelişmenin ve kültürümüzün temel müessesesidir.»

TİP'in propagandasının sloganlara dayandığı, bilinçli bir sosyalizm anlayışı yerine yıkıcı bir düşmanlık yarattığı hususundaki görüşlere cevabımız nedir?

«Toplumculuk yalnız bir teknikten ibaret değildir. Herşeyden evvel emekçi halkın dünya görüşü, hayat felsefesi ve bir ahlaki düzen anlayışıdır. Toplumculuğu sloganlarla tutturmağa kalkarsak, ters neticeler olabilir. İnsanı felsefe yeşermez. Bundan dolayı biz, memleketimizde toplumcu hareketin yerleşmesi için geniş bir eğitim yapılmasını ön görüyoruz. Bu eğitimi «karşındaki apartmanda otomobilli zenginler var, sen ise sefalet içindesin» gibi kıskırtıcı sözlerle değil, sistemleri ve sistemlerle ilgili gerçekleri anlatarak gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Biz toprak ağalığı, yabancı sermaye ortaklığı sistemlerine karşıyız. Mesele o sistemdeki insanlara karşı düşmanlık değildir.»

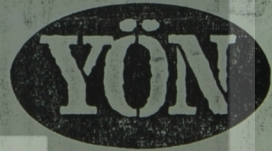
Karşımızda olanları demokratik düzende yeneceğiz. Onların bu düzen içinde her gün güçten düştüklerini gö-

rebilmek zevkinden mahrum olmak istemeyiz.»

Açıklama

«TOPLUM'un sorumluluğünü herhangisi bir baskı altında kaldığı için bırakmış değilim. İstifa sebebim şudur: Üniversite imtihanları yaklaştığı için Hukuk Fakültesi derslerine hazırlanmam gerekmektedir.»

Bu yüzden sorumlu müdürlüğü bıraktım.»

okuyunuz

KİM

haftalık haber dergisi

okuyunuz

GUÇE

gelen köylüler, kurtuluşu bu partide gördüklerini söylemişler ve ağalık düzenine karşı olduklarını belirtmişlerdir.

9UNCU

Bu konudaki bilirkişi raporunu Ord. Prof. Sulhi Dönmez, Prof. Dr. Sebattin Zaimoğlu ve «Sok Havadis» gazetesinde sık sık yazıları çıkan Raif Görün vermiştir. Bu kişiler Muzaffer Karan'ın demecini bugünkü düzeni yıkıcı anlamda bulmaktadırlar.

Gazeteniz sahibi Güner Samlı'nın soruşturma ile ilgili sorgusu yapılmış ve dava açılmak üzere dosya mahkemeye verilmiştir.

Enerji Bakanı

de çalıştı. Kilis ilçesine de giden AP'li Bakan ora da da gene parti işleriyle uğraştı.

Akşam Belediye tarafından Bakan «şerefine» ziyafet verildi. Yemekte 150 kişi kadar vardı. Tamam yiyiciler bol bol içtiler. Kilis'te AP'li Belediye Başkanı büyüklük hastası Celâl Varış sarhoş oldu. Sallana sallana ayağa kalkıp yaptığı konuşma yemektekilerin çoğunun keyfini kaçırdı. Yetersiz sıradan bir adam olan Celâl Varış incir çe kirdeğini dolduramaz sözlerle Bakanın canını sıkı-tı.

Bu işler olurken Belediyenin binlikleri parçalanıyordu. İşçi ücretlerini doğru dürüst veremiyen Belediye ve işçi haklarını gasbetmek için direnen Belediye partizanlık uğruna binlikleri esirgememişti.

Hepinize afiyet olsun!

ÇALTI

haftalık toplumcu gazete

abone olunuz

adres : Cumhuriyet alanı
S A M S U N

TOPLUM

Alatın, Gazın, Et, Emeğin Savunucusu

Sahibi

Güner Samlı

Sorumlu Müdür

Ayhan Sabun

Yönetim yeri:

Yeniçeri sok. 19

Gaziantep

Abone: 10 sayı 250,
20, sayı 500 kuruş

Dizgi, baskı
EMEĞEK Matbaası